

Jaarverslag Podcastnetwerk 2023

Amsterdam, juli 2024

A stylized, handwritten signature in black ink.

Randal Peelen
Voorzitter

A stylized, handwritten signature in black ink.

Evert de Vries
Penningmeester

Juli 2024

Introductie

2023 was in zekere zin een opmerkelijk jaar: voor het eerst in de geschiedenis van de stichting werd er geen Podcastfestival – de activiteit naar aanleiding waarvan het podcastnetwerk in 2018 is opgericht. Het bestuur heeft om meerdere redenen gekozen om in 2023 geen festival te organiseren. Ten eerste moest het festival in 2022 nog worden afgewikkeld omdat de Utrechtse editie pas in december 2022 plaatsvond. Daarnaast zijn er voor het festival in 2022 geen landelijke subsidies toegekend, waardoor de stichting hoe dan ook een verlies moest nemen op deze activiteit. Ten slotte was Lieven Heeremans, sinds jaar en dag de projectleider van het podcastfestival, in 2022 uitgevallen en in 2023 nog aan het reintegreren.

Desondanks hebben we een jaar beleefd met veel activiteiten, hebben veel mensen meegedaan met de lopende cursussen van de Podcastakademie, zijn er nieuwe vrienden tot het netwerk toegetreden en heeft er een bestuurswissel plaatsgevonden. 2023 was, zo als het bestuur het noemde, een jaar van bezinning, waarin er keuzes werden gemaakt die de organisatie een solide fundering geven om te werken naar een stabielere toekomst.

Nieuwe bestuursleden en nieuwe vrienden

In 2023 traden twee nieuwe bestuursleden toe toe het bestuur van de stichting:: penningmeester Evert de Vries en secretaris Zvezdana Vukojevic. Evert de Vries is oprichter en uitgever van [Bot Uitgevers](#), waar hij maatschappelijk relevante non-fictie uitgeeft. Daarnaast organiseert hij literair festival [Letterlijk](#) in Leiden. Ook is hij bestuurslid bij [Stichting The Young Kieslowski](#), een stichting die filmonderwijs en mediawijsheid stimuleert in het basis- en voortgezet onderwijs.

Zvezdana Vukojevic is journalist, schrijver en podcastmaker. Haar eerste podcast [In de ban](#) gaat over de Nederlandse penvriendin van oorlogsmisdadiger Radovan Karadzic. Eerder won ze de internationale AAAS Kavli Science Journalism Gold Award. Ze schrijft onder andere voor De Correspondent, Vrij Nederland, De Groene, maar ook New Scientist, ELLE en OneWorld. Eind 2019 verscheen haar non-fictie boek 'Op zoek naar Karadzic' bij uitgeverij Nieuw Amsterdam.

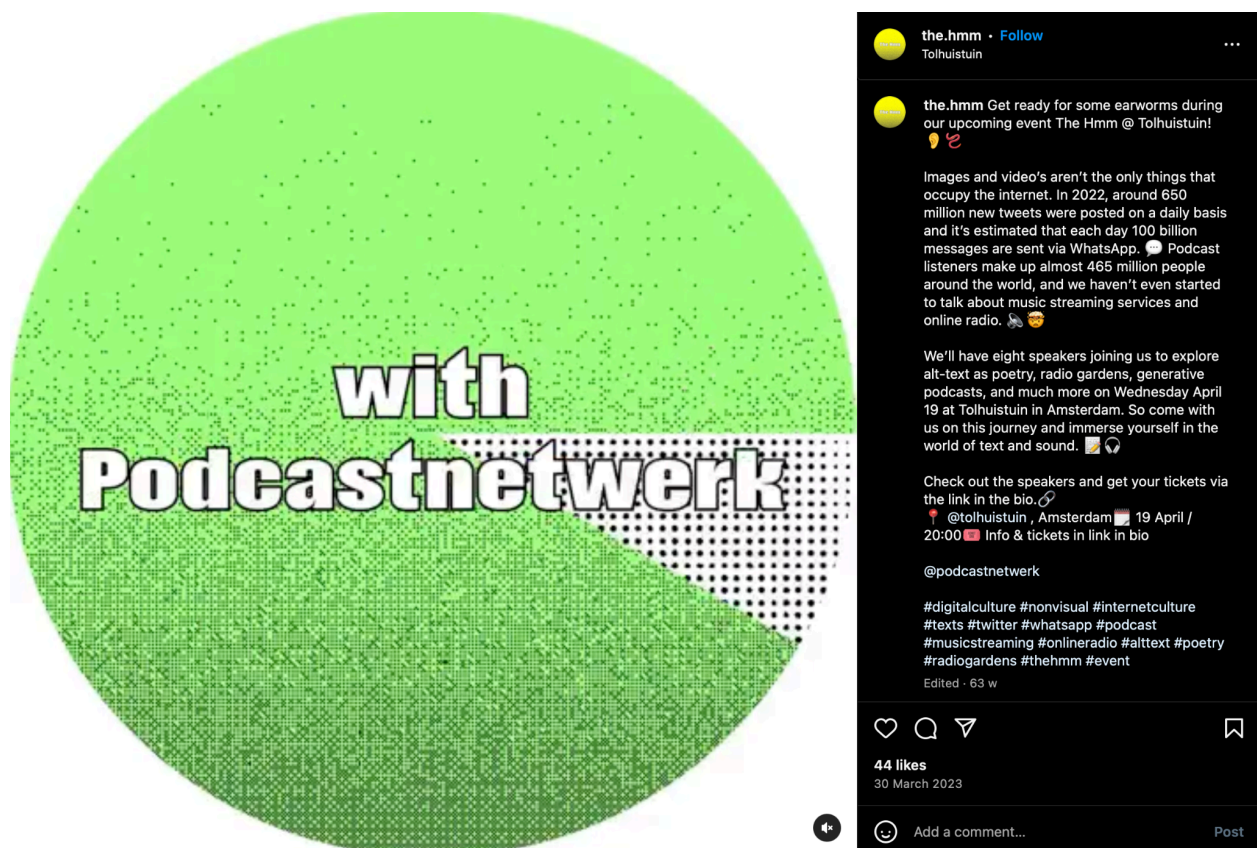
In 2023 mochten we 24 nieuwe vrienden in totaal verwelkomen, maar veel hebben ook weer geannuleerd of opgezegd. Het aantal vrienden bleef in 2023 ongeveer gelijk: van 133 naar 132 in december. We gaan hier iets aan doen. Graag willen we uitzoeken waarom mensen toch annuleren en of we ze op de een of andere manier kunnen behouden voor ons netwerk.

Activiteiten

Hoewel er geen Podcastfestival plaatsvond, hebben door het jaar heen wel verschillende activiteiten plaatsgevonden waar veel bezoekers op af kwamen. Deze evenementen werden ontwikkeld op aanvraag van nieuwe partners van het netwerk die initiatief toonden om een bijeenkomst rondom audio te organiseren. Beide activiteiten werden vanuit het Podcastnetwerk geproduceerd en begeleid door Lieven Heeremans.

19 april: The Hmm on nonvisual internet

Op 19 april vond er een avond plaats over 'nonvisual internet' in de Tolhuistuin in Amsterdam-Noord. De avond werd georganiseerd in samenwerking met [The Hmm, een platform over internetcultuur](#). Lieven Heeremans werd benaderd als co-curator en samen met het programmateam van The Hmm kwam er een breed georiënteerd en boeiend programma tot stand. Het format van The Hmm volgt het Petcha Kutcha model waarbij sprekers 12 minuten krijgen om te vertellen, waarna ruimte voor vragen is. The Hmm had voor deze avond ook een livestream geregeld die live werd ondertiteld door een AI model. Omdat het over non-visueel internet ging waren de sprekers die online inbelden niet op het scherm te zien.

Instagram post van The Hmm waarin het evenement wordt aangekondigd

Onder meer podcastmaker Geert Vlieger vertelde over het vlak daarvoor met Bianca Schrijver de documentaire [Koop een streaminghit](#) bij de podcast *Goed Verhaal* (Podimo) had uitgebracht. Ook de makers van [Listen To Wikipedia](#) spraken over hun bijzondere website, en Jason Scott vertelde over hoe hij zo veel mogelijk oude audio files online beschikbaar probeer te maken. Daarnaast kwam AI ook veelvuldig aan het woord, omdat de ontwikkelingen op dit gebied rond deze tijd een vlucht hebben genomen met de publiek beschikbare modellen van Large Language Models (Chat GPT). Het evenement was volledig uitverkocht, in persoon zaten er minimaal 80 mensen in de IJzaal van de Tolhuistuin.

28 september: een middag over knelpunten en perspectief in het audiolandschap

Eveneens in de IJzaal van de Tolhuistuin, maar met een andere nieuwe partner over een veel praktischer onderwerp voor audiomakers. De Dutch Directors Guild (DDG) opperde om naar aanleiding van een middag voor videomakers die ze in het begin van het jaar organiseerden in het Ketelhuis, een vergelijkbaar evenement specifiek voor audiomakers. Aanleiding was de ophef die ontstond over de verhandeling van de rechten van de tweede film van Monique Nolten: aan Videoland en niet de NPO, omdat die laatste veel minder geld boden. De DDG is bezig met onderzoek naar minimatarieven voor freelance regisseurs en producenten, omdat nu soms voorkwam dat een cameraman meer betaald kreeg dan de regisseur. Ze hebben ook de mogelijkheid om dit direct richting het ministerie van OCW en bijv. NPO bestuursleden te communiceren in zogenaamde ketentafels.

Het programma bestond uit een praatje van Randy Vermeulen, producent van Audiocollectief Schik, die na meerdere NPO producties besloten om hun nieuwe podcast *De Erfenis* volledig onafhankelijk uit te geven omdat ze zo sneller fair pay kunnen betalen. Maarten (NAAM) gaf daarna een presentatie over het bovengenoemde onderzoek vanuit DDG over filmmakers. Onder begeleiding van host Mina Etemad ging de zaal vervolgens in gesprek met Maya Schepers, met de secretaris audio van het NPO fonds.

Er ontstond een lange inhoudelijke discussie waarin onder meer makers als Annegriet Wietsma, Jair Stein en Lotte van Gaalen hun perikelen met met name de regelingen van de NPO deelden. Ook bleek dat vaak een groot deel van het beschikbare budget voor podcasts bij het NPO-fonds niet wordt toegekend. Volgens Schepers komt dit omdat er te weinig wordt aangevraagd. De zaal reageerde hierna weer op dat de aanvraagprocedure zwaar en ontoegankelijk was. Schepers beloofde in 2024 aanpassingen door te voeren. Marco Raaphorst heeft [in zijn nieuwsbrief Podpraat een verslag gepubliceerd van de middag](#). DDG heeft aantekeningen gemaakt van de middag en zal die op een nog te bepalen moment delen. Al met al gaf de middag genoeg reden om een follow up sessie in 2024 te plannen.

Podcastmaker Annegriet Wietsma stelt een vraag vanuit het publiek

Dit soort inhoudelijke evenementen – zowel gericht op creatieve aspecten als de beroepspraktijk – georganiseerd in samenwerking met nieuwe partners smaken naar meer. Anders dan een festival zijn ze gemakkelijker, sneller en goedkoper te organiseren. Door te richten op een heel specifiek publiek en samen te werken met partners die nieuw en overlappend publiek meenemen, lijken deze evenementen ook goede impact te maken.

Podcastakademie

Na het succes van de cursus die we in 2022 in persoon hebben laten plaatsvinden, is in 2023 ingezet op het hele programma in het echt te laten plaatsvinden. Ook zijn er nieuwe cursussen in het leven geroepen. Zo konden makers in maart meedoen met de cursus Spannende Scene maken van Maartje Duin. In de eerste bijeenkomst gaf Maartje inzicht in haar werkproces in *De plantage van onze voorouders* en gaf ze de deelnemers als opdracht mee om zelf een spannende scene te bouwen. Een maand later kwam de groep, die overigens alleen maar bestond uit vrouwen, weer bijeen om de scenes te beluisteren en feedback van Maartje te

ontvangen. Uit deze bijeenkomst kwam een wens naar voren om nog een derde bijeenkomst te organiseren, die weer een maand later plaatsvond. Een aantal van de scènes zijn later gebruikt in producties (zoals de ontmoeting scene in [Clean](#), van Djuna Kramer). Sommige zijn nog in productie, andere zijn weer geschrapt.

Maartje Duin voor de groep tijdens de eerste bijeenkomst van Spannende Scene maken in de Tolhuistuin

Ook nieuw was de cursus Audioportret maken, gegeven door portretschrijver Elske van Lonkhuijzen en Lieven Heeremans. De deelnemers leerden hier theorie van het portretteren en gingen ook zelf aan de slag. Voor het eerst zijn de resultaten die daaruit voortkomen (en die van de deelnemers en geportretteerden zelf mochten verschijnen) gepubliceerd als podcast in [deze podcast feed](#). Deze nieuwe opzet, waarbij deelnemers ook de kans krijgen om hun resultaten te delen willen we doorzetten en verder ontwikkelen in 2024. In december verzorgden Marjolein Knol en Michiel van de Weerthof samen de cursus storytelling en sound design, omdat het een immers niet zonder het ander kon. Deze cursus vond net als de cursus portretschrijven plaats in De Kargadoor aan de gracht in Utrecht.

De al eerder gegeven en populaire cursussen Oral History Interviewen en Mixen en Masteren hebben wederom doorgang gevonden in het voorjaar en najaar van 2023. In september stonden een basiscursus met daarop de nieuwe cursus redactie en interviewen gepland. Deze zijn helaas beide niet doorgegaan door te weinig aanmeldingen.

De deelnemers hebben hun oren gespitst na afloop van de cursus Storytelling en Sound Design in De Kargadoor

In totaal hebben 52 deelnemers aan de 6 cursussen die doorgang hebben gevonden in 2023 meegedaan. De totale omzet bedroeg €21300 en de winst kwam uit op €1400. Dit kwam onder meer omdat er is geïnvesteerd in de ontwikkelingen van nieuwe cursussen en advertentiebudget (zowel in nieuwsbrieven als audio). Voornemen voor 2024 is om ten minste acht cursussen doorgang te laten vinden en ook weer nieuwe cursussen aan te bieden.

Literair podcasten

In het voorjaar kregen we een toekenning van het Nederlands Letterenfonds om voor de derde keer de cursus Literair Podcasten te organiseren. Deze keer voor een andere doelgroep, te weten startende schrijvers. Alle (kinderboeken)schrijvers en vertalers (die vanaf 2016 door het Letterenfonds op de een of andere manier zijn ondersteund) en altijd al eens een podcast hebben willen maken, konden zich aanmelden en werden door het Letterenfonds geselecteerd.

Deelnemers in de weer met recorders en audiosoftware in de tweede workshop verzorgd Vinny Tailor

Het programma bestond onder andere workshops over stemgebruik door [Siona Houthuys](#), podcast- en theatremaker. Met haar AudioCollectief SCHIK maakt ze verhalende podcasts, waaronder BOB, die de publieksprijs bij De Tegel won, en El Tarangu. Hoe kan je de stem inzetten, en welke basis heeft de adem voor het geluid dat je produceert? Ook komt script schrijven aan bod in een workshop verzorgd door Aletta Becker. Tijdens deze workshop vertalen de deelnemers een tekst die is geprepareerd voor audio (uit de workshop 'schrijven voor audio') naar een script waar acteurs en montage mee aan de slag kunnen.

De cursus Literair podcasten richt zich op schrijvers en vertalers die weinig tot geen ervaring hebben met het maken van audio. Deelnemers worden geacht aan het einde van de cursus een teaser te presenteren voor een selecte groep professionals. Cursisten die het programma met succes doorlopen ontvangen aan het eind een certificaat. Deelnemers zijn onder meer bestsellerauteur Suzanna Janse,, Valentijn Hogenkamp, Pete Wu en Jan van Tienen. Eind januari 2024 presenteren de eerste twee groepen hun eindresultaten en in februari starten de volgende twee groepen.

Communicatie

Er hebben enkele veranderingen plaatsgevonden op de manier waarop het Podcastnetwerk naar buiten treedt. Zo zijn we in het begin van het jaar gestopt met Twitter omdat dit is overgenomen door Elon Musk en we niet staan voor de veranderingen die hij heeft doorgevoerd. We hebben een account aangemaakt op zowel Mastodon als Bluesky, maar het zal nog lang duren voor we het aantal volgers dat we op Twitter hadden geëvenaard. Door de overname van Twitter is ook het platform waar onze nieuwsbrief gehost werd, GetRevue, stopgezet. De nieuwsbrief is daarom verhuisd naar [Beehiiv](#). Vanuit de akademie hebben we het op ons genomen om iedere maand een editie te versturen met divers nieuws vanuit de organisatie, programma en de rest van de podcastwereld. Op de nieuwsbrief waren in december 2023 waren 808 mensen geabonneerd op de nieuwsbrief van het Podcastnetwerk.

Op Facebook, LinkedIn en Instagram zijn we ook nog steeds actief. Op Facebook hebben we er 19 volgers bij gekregen en 6 hebben de pagina ontvolgd. In totaal tellen we 618 volgers en 542 pagina likes. Op LinkedIn hebben we er zo'n 115 (!) nieuwe volgers bij gekregen en daarmee een totaal van 315 bereikt. Op Instagram hebben 67 mensen ons ontvolgd, maar hebben hebben 99 mensen op de 'volg' knop geklikt. Nu hebben we een totaal van 1.493 volgers op Instagram.

Nieuwe inrichting organisatie en plannen voor komend jaar

Een grote stap voor het Podcastnetwerk als organisatie: voor het eerst in ons bestaan zijn twee mensen aangenomen die het komende jaar een officiële functie gaan vervullen binnen het Podcastnetwerk! In opdracht van het bestuur gaan deze artistiek leider en zakelijk leider tot eind volgend jaar programma's en financiering voor de activiteiten ontwikkelen. Hieronder stellen ze zichzelf even voor.

Zakelijk leider: Siau-Ping Dorenbos. Als nog een nieuwkomer in het Podcastlandschap kan Siau-Ping nog veel nieuws leren. Zakelijk leider zijn is daarentegen iets wat hij al eerder heeft mogen oppakken bij Roze Filmdagen in Amsterdam. Daarvoor ook actief als Lobbyist bij de VSCD en hij is nu ook als strategisch adviseur werkzaam bij het Nieuwe Instituut. Hij zal de komende periode samen met Lieven de slag maken tot professionalisering.

Siau-Ping Dorenbosch - Foto door: Lilian van Rooij

Artistiek Leider: Lieven Heeremans

Lieven is een van de medeoprichters van het Podcastnetwerk, dat al voor de oprichting van de stichting in 2018 onregelmatig in kleine getalen bij elkaar kwam om met elkaar te praten over die nieuwe hobby podcasten. Hij is bij alle projecten, van het Podcastfestival tot aan de academie programma's en incidentele projecten betrokken. Sinds 2020 is hij fulltime podcastmaker in 2021 begon hij, omdat mensen hem dit steeds vroegen, de populaire nieuwsbrief [Heb je nog een podcasttip?](#) Naast het Podcastnetwerk zit hij bij [horens.audio](#) en [Merel.club](#), maar eigenlijk is Lieven gewoon onze wandelende rolodex. Jij kan ook in zijn rolodex komen (of die raadplegen) door hem te mailen op lieven@podcastnetwerk.nl!

Lieven Heeremans op het Podcastfestival 2018 - Foto door: Gijs de Koning

Lieven en Siau-Ping zijn in het najaar van 2023 begonnen met het opstellen van de aanvragen voor het Podcastfestival en de Podcastakademie in 2024.